

Naši fabrikanti in obertniki so v občni Londonski razstavi zmago dobili čez vse druge fabrike srednje Europe — ali bojevati se bojo imeli še dolgo časa zoper krive misli domačih.

Ogri so bili prvi, ki so se krepko na noge postavili le za svoje domače blago, in čeravno je bila ta njih misel takrat zlo zasmehovana, in je gotovo prenapeta bila, ako so mislili vsacemu negerskimu blagu mahoma vrata zapreti, je vunder časti vredna o tem, da so pokazali, da je treba svoje domače po vrednosti ceniti.

Poprimimo se te slavne misli vsi narodi avstrijskiga cesarstva združeni, ki smo telo ene države, in postavimo se v bran krivim mislim: da le ptuje je dobro in lepo — in zatèrli bomo narvečiga sovražnika naše domače obertnije, — ta bo potem veči zaupanje sama do sebe dobila, bo lahko svoje blago prodajala in zraven tega veselo in serčno posnemala, kar bo morebiti na ptujim boljšiga vidila; — pripušeno ptuje blago ji potem ne bo v nobeno škodo več, ker bo znala ravno taciga ali še boljšiga izdelovati, in tako bo cvetela od dné do dné bolj domača obertnija in po nji kmetijstvo, ki ste si kakor hči in mati.

Kmetijske skušnje.

(*Suho meso, slanino, klobase itd. červov obvarovati*) ni boljšiga pomočka, kakor ga v suh presejan bukov pepél položiti. V ta namen se na dno kake skrinje, ki pa mora na suhim in zračnim kraji biti, potrese pepéla, na kteriga se meso, slanina ali klobase položé; na nje se potrese spet pepéla; na tega pride druga lega mesa itd., na to se potrese spet pepéla, in tako naprej, da je skrinja polna. Vse se pa mora dobro s pepélam potresti, da ne more noben merčes jajčk v meso zaleči. Ko se tako spravljeno meso, slanina ali klobase vpotrebujejo se s suho ali mokro kartačo vunanja plesnina okertači, ktera pa dobriga okusa cló nič ne pokvari. Na to vižo ostane vsa mast v mesu, in še čez celo leto se ohrani mastno in dobro brez červov. Kdor pa hoče popolnoma čedno meso imeti, naj ga zavije v popir, preden ga v pepél dene.

(*Kdaj je nar boljši čas gojzdní les podirati ali sekati?*) Večina gojzdnarjev misli, da nar boljši čas za to delo je takrat, kadar je drevésni sok nar bolj pri miru ali kader ga je nar manj v njih; navadni čas les sekati je tedaj od mesca oktobra do konca sušca. Gojzdnár Duhamel pa je več skušnj napravil, iz kterih se je prepričal, da imenovani jesenski in zimski čas ni nikakor tisti, v kterim ima gojzdnó drevje zares nar manj soka, in da tudi drug čas sekani les je bil dober. „Vse se mora dobro prevdariti“ — pravi imenovani bistrourni mož — „tega pa se je deržati, kar gotove skušnje učé; te pa so učile, da ima drevje pozimi ravno toliko soka v sebi, kot poleti, in da se le spomladi in v gorki letini les hitreje osuší“. Po njegovih obilnih in gotovih skušnjah se da poleti sekani les veliko boljši ohraniti od taciga, ki je pozimi sekan bil; scer pa je les poletne in zimske seke edine moči in gibčnosti, in gotovo je, da terpež in vrednost za rabo lesa se ne ravná po času, v kterim je bil sekan. (Agronom. Zeit.)

Zadovoljni kmet.

Nekiga kmeta je prašal mestjan, kako tako zadovoljno in srečno živi. On pravi:

Družino dobro jez imám,
Imé je hlapcam: *Delajsam*,
In *Zgodejstat* in *Poznospat*.
Za dekke hoče kdo prašát':
Te *Redovnost* so s *Čednostjo*
Poterpežljivost s *Pridnostjo*.
In *Pamet* gré voznik z menój
In *Um* je vedni hišnik moj.
Točajka je in kuharca
Pa *Zeja* mi in *Lakota*.
Dvé hišni ste mi še v posést:
Molitev je in *Dobravést*,
Te mene ziblujete lepó,
Dokler zaspím zvečer sladkó.

P. H.

Národske starice.

Dragi prijatelj!

Lani sim Ti v „Novicah“ marsiktero slovensko starico povedal, in ker mi pišeš, da bi tudi letos med novicami rad kakošno starico svoje domovine bral, Ti iz serca rad postrežem v kratkih listkih, ker zgodovino svoje domovine poznati se spodobi vsacemu človeku, ako noče biti ptujic v svojem rojstnem kraji.

Ko sim Ti že marsikaj o nekdanjih gornjoilirskih reči govoril, pride na versto, da Ti svojo misel povem, kdaj da je začela gornja Iliria slovenska biti. To se je zgodilo tičas, ko se je bilo začelo za Krajnsko imé Krajna; tičas, ko je Sava dobila imé od suti, in Drava od dreti, Mura pa od mur. Neka pravlica pravi, daimate Sava in Drava od tod imé, ker jo je bila Sava hitro skoz Krajnsko vsula ali vlila, Drava pa je bila zato huda ter je začela jezno po Koroškem dreti. Tiste čase je bila gornja Iliria slovenska postala, ko je bila Tmava dobila imé od tmè, Kèrka od kèrk; — tiste čase ko so bili Cirkniškemu jezeru začeli reči: jezero pri Logu (*Lacus Lugeus*); — tičas ko so se bile začela mesta in naseljbine Rupa, Logatec, Metulje, Celje, Ptuj, Norea ali Norje.

Ta imena so pa tako stara kot najstarša zgodovina teh krajev. Slavenstvu ptuj narod bi gotovo ne bil tem krajem slavenskih iméu dajal. Zgodovina nam kaže, da se je bilo tod naselilo slavensko ljudstvo Heneti ali Veneti, po tem ko je bila v letu 1209 pred Kristusam Troja razdjana. Najpred, to je, 1209 let pred Kr. so bili Heneti prišli na Veneško. Misliti si je, da so se bili v kacih sto letih tako na Veneškem v Italii namnožili, da so nekteri izmed njih začeli dalje na okoljne kraje misliti, bodi si že zavolj kmetijstva, ali zavolj paš, ali zavolj lova, ali zavolj rud; tudi jim pri velicih praznotah ni bilo sila na kupi živeti. Zlasti sta jim morje in terd svet priložno pot na izhodnjo stran Jaderskega morja kazala. Pri enej meri so se okoli leta 1100 pred Kr. nekteri Veneti na Krajnsko, v Istro, na Štajarsko in Koroško bili začeli razposeljevati. To so bili tisti časi, ko je v Atinah kraljeval Koder, ko so Ljudi bili gospodje na belem in sredozemskem morji, ko je na Judovskem kraljeval Saul.

Ko pravim, da so Slavenski Vendi okoli leta 1100 pred Kr. na zdanje Slovensko prišli, s tem ne rečem, da bi se ne bil noben ptuj narod pozneje k Slovincam preselil. To je lahko mogoče bilo. Kaj tacega se je utegnulo zgoditi pozneje ob preseljevanji narodov, kteri so šli večidel, kodar jim je stara rimska cesta od Ptujega na Italiansko kazala. Ob teh časih se vé da so se mogli tod domači od ceste na gornje in doljne kraje v hoste in hribe vmikovati in kaka leta bolj na skrivnem živeti, da jim niso ptujci, zmed kterih so bili nekteri posebno neusmiljeni, preveč škode delali. Tudi pred ptujimi vojsknimi četami je bilo včasih treba od ceste ali od kaciga mesta več ur delječ se